



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-12/36
Urbroj: 50301-25/14-18-12

Zagreb, 26. travnja 2018.



Hs**NP*021-12/18-09/20*50-18-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	26-04-2018		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/18-09/20		Org. jed.
Uredžbeni broj:	50-18-04		Pril. Vrij.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2017. godinu – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/18-09/20, urbroja: 65-18-03, od 4. travnja 2018. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2017. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2017. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pravobraniteljica za djecu aktom, od 30. ožujka 2018. godine, ukazuje na sljedeće:

U dijelu Izvješća pod točkom 2.1. „Osobna prava“, podtočkom 2.1.1 „Statusna prava“ na stranici 12, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Zakonom o zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 80/13 i 15/18) regulirana zdravstvena zaštita stranaca pa tako i djece stranaca, a sam način prijave na zdravstveno osiguranje ili pravo na ostvarivanje zdravstvene zaštite ovisi o statusu boravka u Republici Hrvatskoj roditelja djece – stranaca, odnosno o tome da li se radi o djeci bez pratnje – strancima.

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.1.3 „Pravo na život uz roditelje i roditeljsku skrb“ na stranici 17, vezano uz navode Pravobraniteljice o potrebi zapošljavanja dovoljnog broja stručnjaka u centrima za socijalnu skrb, kontinuirano stručno usavršavanje i superviziju stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb, kao preduvjeta kvalitetnog stručnog rada, Vlada Republike Hrvatske ističe da se kontinuirano radi na povećanju broja stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb, kako bi se osigurali propisani

uvjeti broja stručnih radnika za pojedine poslove/stručne cjeline. Tijekom 2017. godine u centrima za socijalnu skrb realizirano je 27 novih zapošljavanja stručnih radnika. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku svake godine donosi Plan stručnog usavršavanja stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi te se provode kontinuirane edukacije stručnih radnika. Također je omogućeno organiziranje supervizije za stručne radnike, te je dana mogućnost organizacije supervizije prema tri modela.

Na stranici 22., vezano uz procjene koje rade stručni radnici centra za socijalnu skrb za postupke odluke o roditeljskoj skrbi u postupcima razvoda braka/po prestanku zajedničkog života roditelja s naglaskom na temeljitoj, pažljivoj i kompetentnoj procjeni najboljeg interesa djeteta u svakoj pojedinoj situaciji, provedbenim propisom donesenim temeljem Obiteljskog zakona, (Pravilnikom o obveznom savjetovanju, Narodne novine, broj 123/15) detaljno je propisan način provođenja obveznog savjetovanja, obvezni sadržaj izvješća o obveznom savjetovanju te dužnosti članova stručnog tima u provođenju obveznog savjetovanja. Postupak procjene provodi se timski i sukladno pravilima stručnog rada te primjenom metoda i instrumenata za pojedinu struku.

Nastavljajući suradnju na aktivnostima vezanim uz zaštitu djece, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i UNICEF Hrvatska, potpisali su 2017. godine Sporazum o suradnji na nacionalnom programu „Za snažniju obitelj“. Programi obuhvaćaju uvođenje instrumenata za procjenu i uvođenje novih instrumenata za procjenu dobrobiti djeteta u situacijama razdvojenog i konfliktnog roditeljstva, te standardiziranje mjere stručne pomoći, intenzivne stručne pomoći i nadzora, educiranje i licenciranje provoditelja mjere i evaluacija iste s ciljem daljnjeg planiranja intervencija.

Na stranici 26. vezano uz posvojenje djece, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku prati provođenje postupaka posvojenja te analizira razloge zbog kojih se ne realiziraju posvojenja, ustrojem Registra potencijalnih posvojitelja i analitike djece s ispunjenim pravnim pretpostavkama za posvojenje. Međutim, nije u interesu svakog pojedinog djeteta koje ima ispunjene pravne pretpostavke za posvojenje, da bude posvojeno. Ovo se prvenstveno odnosi na djecu koja su zbrinuta kod srodnika i time nisu predviđena za posvojenje. Zatim, djeca od pubertetske dobi na dalje, najčešće ne žele biti posvojena, a mlađa braća/sestre se ne žele od njih odvajati. Sukladno Obiteljskom zakonu (Narodne novine, broj 103/15), dijete koje je navršilo 12 godina života daje svoj pristanak na posvojenje, a dijete mlađe od navedene dobi, izražava svoje mišljenje o mogućnosti da bude posvojeno. Najčešći razlozi zbog kojih se ne realizira posvojenje su: zdravstvene i razvojne teškoće djeteta, više od dvoje braće/sestara koji odrastaju zajedno te se traže posvojitelji koji će ih zajedno posvojiti, etničko porijeklo djeteta te dob djeteta.

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.1.3 „Pravo na život uz roditelje i roditeljsku skrb“ na stranici 17, vezano uz slučajeve nezakonitog odvođenja i zadržavanja djeteta izvan zemlje, Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost da Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku obavlja poslove Središnjeg tijela po Konvenciji o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece od 25. listopada 1980. godine, Konvenciji o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u odnosu na roditeljsku odgovornost i o mjerama za zaštitu djece, Haag, 1996., Uredbi Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000, te Konvenciji Vijeća Europe o kontaktima s djecom. Središnje tijelo zaprima i prosljeđuje zahtjeve za vraćanje djeteta i zahtjeve za ostvarivanje

prava na kontakte sukladno Konvenciji o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece od 25. listopada 1980. godine. Središnje tijelo pruža informacije i pomoć podnositelju zahtjeva radi olakšanog pristupa sudu te pomaže učinkovitim pristupu drugim nadležnim tijelima, odnosno pruža informacije o podnošenju zahtjeva za povratak djeteta i zahtjeva za ostvarivanje prava na kontakte sukladno navedenoj Konvenciji. Donošenje i provođenje odluka o povratku djeteta u zemlju iz koje je nezakonito odvedeno i ostvarivanje prava na kontakte, u nadležnosti je sudova.

Na stranici 20. Izvješća, vezano za neizvršavanje sudskih odluka donesenih radi zaštite dobrobiti i prava djeteta te provođenje ovrha radi predaje djeteta, Vlada Republike Hrvatska ističe kako su posebni postupci ovrhe propisani odredbama Obiteljskog zakona, a koje odredbe se kao *lex specialis* primjenjuju u navedenim postupcima.

Na stranici 24 Izvješća u točki 2.1 „Osobna prava“, podtočki 2.1.3 „Pravo na život uz roditelje i roditeljsku skrb“, u 6. odlomku predlaže se riječi: „jedinica lokalne i područne samouprave“ zamijeniti riječima: „jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave“ sukladno odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15 i 123/17). Isto se predlaže odgovarajuće uskladiti i u ostatku teksta Izvješća (npr. na stranicama 60, 61, 141, itd.)

Na stranici 28 Izvješća, vezano za troškove postupka i izuzeće od ovrhe (str. 74, 80 i 164), Vlada Republike Hrvatska napominje kako je osnovno pravilo da troškove postupka u vezi s određivanjem i provedbom ovrhe prethodno snosi ovrhovoditelj te je taj trošak ovršenik dužan naknaditi ovrhovoditelju tek u slučaju da je trošak zaista bio i potreban, a kategoriziranje ovrhovoditelja u općim odredbama o troškovima ovršnog postupka ne bi bilo opravdano. Prema sadašnjem članku 172. stavku 1. točki 14. Ovršnog zakona, od ovrhe su izuzete potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada. Također, člankom 172. stavkom 1. točkom 15. Ovršnog zakona predviđeno je da su od ovrhe izuzeta i ostala primanja po posebnim propisima (Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, Zakon o mirovinskom osiguranju) te su za izmjene navedenih propisa nadležna druga ministarstva u okviru njihovog djelokruga. Primjera radi, obiteljska mirovina regulirana je odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16 i 18/18). Prema sadašnjem Ovršnom zakonu uvedena je penalizacija nesavjesnog ovrhovoditelja u slučaju dvostruke naplate, a mogućnost uvođenje sankcija zbog neuplaćivanja na poseban račun bit će razmotrena uz sve ostale prijedloge u sklopu Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Ovršnog zakona.

Nadalje, na stranicama 29 i 30, a vezano uz problematiku naplate uzdržavanja za djecu iz inozemstva, Vlada Republike Hrvatske navodi kako je prema Zakonu o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti i mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja, članku 4. točki 13. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kao Središnje tijelo za postupanje po navedenoj Uredbi pruža informacije o važećima propisima na području primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009. Sukladno navedenom, na mrežnim stranicama navedenoga Ministarstva dostupne su informacije o mogućnostima primjene, odnosno podnošenja zahtjeva na osnovi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu

uzdržavanja. Također, na mrežnoj stranici Ministarstva su dostupni kontakt podaci na koje se stranke mogu obratiti radi dobivanja detaljnijih informacija. Ujedno, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku djeluje kao Središnje tijelo za postupanje po Konvenciji o međunarodnom namirenju uzdržavanja djeteta i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja, Haag, 2007 te kao Prijemno tijelo za Konvenciju o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, New York, 1956. Na mrežnim stranicama Ministarstva dostupne su informacije o mogućnostima primjene, odnosno podnošenja zahtjeva na osnovu navedenih Konvencija, te se informacije pružaju svakodnevno strankama putem telefona i osobnog primanja stranaka, kao i pisanim putem. Također, na mrežnim stranicama Ministarstva nalaze se korisne poveznice na kojima se zainteresirani građani mogu detaljnije informirati o navedenoj tematici. Glede spomenute dugotrajnosti trajanja postupaka uvjetovanih međunarodnim karakterom, Ministarstvo kao Središnje tijelo za provedbu predmetne Uredbe i Konvencije nakon uredno zaprimljenog zahtjeva, prosljeđuje zahtjev na daljnje postupanje Središnjem tijelu druge države članice te daljnji tijek postupka kao i njegovo trajanje ovisi o nadležnim tijelima zamoljene države. U odnosu na navod o troškovima postupka, člankom 46. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 i člankom 15. Konvencije o međunarodnom namirenju uzdržavanja djeteta i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja, Haag, 2007. definirano je ostvarivanje besplatne pravne pomoći za zahtjeve za uzdržavanje djece.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.3 „Obrazovna prava“, podtočkom 2.3.1 „Dostupnost odgoja i obrazovanja“, vezano uz pritužbe koje se odnose na nemogućnost upisa ili promjene upisanog obrazovnog programa, Vlada Republike Hrvatske naglašava da je odredbama članka 23. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14 i 7/17), propisano da redoviti učenik može tijekom obrazovanja od 1. do 4. razreda srednje škole, promijeniti upisni program u istoj ili drugoj školi, odnosno prijeći iz jedne škole u drugu koja ostvaruje isti obrazovni program, najkasnije do početka drugog polugodišta. Odluku o promjeni programa u istoj ili drugoj školi, odnosno odluku o prelasku iz jedne škole u drugu koja provodi isti obrazovni program donosi učiteljsko odnosno nastavničko vijeće, ali vodeći računa o tome da odluka ne utječe na kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa uz poštovanje propisanih pedagoških standarda. Učeniku prvog razreda srednje škole može se odlukom nastavnčkog vijeća omogućiti promjena upisanog programa u istoj ili drugoj školi, odnosno upis u drugu školu koja ostvaruje isti obrazovni program, ako učenik ima jednak ili veći broj bodova potrebnih za upis od zadnjeg učenika upisanoga u taj program u toj školi i u toj školskoj godini. Iznimno, odlukom nastavnčkog vijeća, učeniku prvoga razreda srednje škole može se omogućiti promjena upisanoga programa odnosno upis u drugu školu koja ostvaruje isti obrazovni program i s manjim brojem bodova, ako nakon provedenog upisnog postupka škola nije popunila sva slobodna upisna mjesta predviđena odlukom o upisu i strukturom upisa u programu u koji se učenik upisuje. Također, Ministarstvo znanosti i obrazovanja svake godine i nakon zakonski propisanoga roka odobrava učenicima upis u drugu školu, ukoliko su razlozi za takav postupak opravdani.

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.3.3 „Kadrovski uvjeti, programi i sadržaji“, vezano uz preporuke o licenciranju rada odgojno-obrazovnih radnika i ravnatelja, Vlada Republike Hrvatske ističe da Republika Hrvatska ima tradiciju formalnoga uvođenja u profesiju (Pravilnik o polaganju stručnoga ispita učitelja i stručnih suradnika i nastavnika u srednjemu školstvu; Narodne novine, broj 88/03), tj. reguliran pripravnički staž koji završava polaganjem stručnoga ispita. Pravilnik o polaganju stručnoga ispita učitelja i stručnih suradnika i nastavnika u srednjemu školstvu određuje i okvirni program stažiranja, obveze mentora i pripravnika te postupak i način polaganja stručnoga ispita. Člankom 115.

Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisano je da učitelji, nastavnici, stručni suradnici i ravnatelji školske ustanove imaju pravo i obvezu trajno se stručno osposobljavati i usavršavati kroz programe koje je odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Pod stalnim stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem podrazumijeva se pojedinačno i organizirano usavršavanje u matičnoj znanosti u području pedagogije, didaktike, obrazovne psihologije, metodike, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, savjetodavnog rada, upravljanja, obrazovnih politika i drugih područja relevantnih za učinkovito i visokokvalitetno obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti u školskim ustanovama. Vlada Republike Hrvatske će u skladu s mogućnostima razmotriti preporuke Pravobraniteljice za djecu vezano uz izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, koje se odnose na osnaživanje uloge ravnatelja kao poslovnog i stručnog voditelja školske ustanove. Naime, uvođenjem licenciranja ravnatelja osnažila bi se njihova menadžerska znanja i kompetencije, uključujući upućenost u financijske i pravne poslove, koja često predstavljaju prijepor u kvalitetnom i proaktivnom poslovanju školske ustanove. Uvođenje licenciranja učitelja i nastavnika predviđeno je Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije koje govori o licenciranju u osnovnim i srednjim školama, o čemu je potrebno postići konsenzus svih dionika nadležnih za školstvo. Provedbom projekata iz sredstava Europskih strukturnih fondova, a posebice u okviru projekta Provedba Hrvatskog kvalifikacijskog okvira u visokom obrazovanju, predviđa se izrada nacionalnih standarda za kvalifikacije za učitelje i nastavnike kao podloga za njihovo licenciranje u svrhu upisa u Registar Hrvatskog kvalifikacijskog okvira.

Nadalje, vezano uz pritužbe na programe i sadržaje u srednjoškolskom obrazovanju, Vlada Republike Hrvatske naglašava da se u skladu s člankom 27. Zakona nastavnim planom i programom utvrđuje tjedni i godišnji broj nastavnih sati za sve obvezne i izborne nastavne predmete, međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module njihov raspored po razredima, tjedni broj nastavnih sati, godišnji broj sati te ciljevi, zadaće i sadržaji svakog nastavnog predmeta. Nastavni planovi i programi za srednje škole objavljeni su na mrežnoj stranici Ministarstva znanosti i obrazovanja. Također, svake godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja donosi Odluku o upisu učenika u I. razred srednje škole, na temelju koje srednjoškolska ustanova može u natječaju za upis učenika propisati naknadu za povećane troškove obrazovanja, sukladno odluci školskog odbora i osnivača ustanove.

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.3.3. „Kadrovski uvjeti, programi i sadržaji“ (str. 56) te točkom 5.1 „Obrazovanje“ (str. 141) u odnosu na navode o neprimjerenim i diskriminirajućim sadržajima u udžbenicima za osnovnu i srednju školu, Vlada Republike Hrvatske navodi da sukladno članku 11. Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 27/10, 55/11 i 101/13) pri pokretanju postupka uvrštavanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava na Popis (postupka prosudbe) kao prilog zahtjevu prilaže se, između ostaloga, izjava odgovorne osobe nakladnika da odgovara za sve pogreške koje se pojave u udžbeniku i pripadajućem dopunskom nastavnom sredstvu te da će iste otkloniti o vlastitom trošku.

Postupkom prosudbe koji provode tročlana stručna povjerenstva (znanstvenik, metodičar i praktičar) utvrđuje se, između ostaloga, ispunjavaju li udžbenik i pripadajuća dopunska nastavna sredstva etičke zahtjeve utvrđene Udžbeničkim standardom (Narodne novine, broj 65/13):

1. Udžbenik je usmjeren na promicanje temeljnih vrijednosti koje proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjelovit osobni razvoj učenika, za čuvanje i razvijanje nacionalne, kulturne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske te za toleranciju i suživot sa svima u Europi i svijetu

2. Etički zahtjevi temelje se na istinitosti, provjerljivosti i objektivnosti udžbeničkih tekstnih, ilustrativno-slikovnih i multimedijских sadržaja, na općim pravima čovjeka i pravima djeteta, na načelima demokracije, vladavine prava i na domoljublju. Slijedom toga, udžbenik:

a) upućuje na postignuća i posljedice znanstvenoga i tehnološkoga razvoja te globalizacijskih procesa, na etičku dimenziju čovjeka i njegovo moralno djelovanje

b) promiče načela održivoga razvoja, jednakosti, društvene pravednosti, pluralizma, demokratičnosti, tolerancije i ljudskoga dostojanstva

c) promiče hrvatski nacionalni identitet

d) promiče međukulturno razumijevanje, rasnu, nacionalnu, etničku, spolnu, rodnu, vjersku ravnopravnost pojedinaca i društvenih skupina te osvještava pravo na različitost

e) promiče ravnopravnost spolova na primjeren način koristeći se u jednakome omjeru ilustracijama likova obaju spolova i služeći se imenicama obaju rodova, osobito u imenovanju strukovnih kvalifikacija, zvanja i zanimanja, ne narušavajući pritom komunikacijsku razinu i prirodnost hrvatskoga jezika

f) priprema oba spola za djelatno i ravnopravno sudjelovanje u svim područjima života

g) promiče upoznavanje i poštovanje vrijednosti nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te drugih naroda i kultura u Europi i svijetu.

Članovi stručnih povjerenstava za prosudbu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava prije početka rada uvijek dobivaju uputu da posebnu pozornost obrate na eventualne sadržaje koji ne bi bili u skladu s etičkim zahtjevima Udžbeničkog standarda, Zakonom o suzbijanju diskriminacije i Zakonom o ravnopravnosti spolova.

Ako tijekom uporabe udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u školama, Ministarstvo znanosti i obrazovanja dobije prijavu neprimjerenih ili diskriminirajućih sadržaja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja uvijek traži očitovanje nakladnika te, eventualno, i očitovanje samog stručnog povjerenstva koje je prosuđivalo udžbenik i prosljeđuje ih prijavitelju. Ako se prijava pokaže opravdanom, prema Zakonu o udžbenicima za osnovnu i srednju školu, udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva mogu se brisati s Popisa (članak 16. Zakona), povući iz uporabe (članak 27. Zakona) te izmijeniti i/ili dopuniti (članak 24. Zakona).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak brisanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava s Popisa ako, između ostaloga:

– nije usklađen s Udžbeničkim standardom

– nastupe ili se naknadno utvrde okolnosti koje predstavljaju izravno kršenje odredaba Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu ili drugog zakona.

Udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo može biti povučeno iz uporabe ako, između ostaloga:

- nije usklađen s Udžbeničkim standardom
- je svojim sadržajem suprotan Ustavu Republike Hrvatske i proklamiranim načelima demokratskog poretka koja se posebice odnose na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova ili ako sadrži promidžbeni materijal
- se utvrdi da ima netočnih i zastarjelih podataka koji bitno utječu na vjerodostojnost sadržaja i koji upućuju učenike na pogrešne zaključke ili otežavaju stjecanje znanja.

Sukladno članku 24. Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu, moguće su i izmjene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava ako su zbog izmjena nacionalnog, odnosno predmetnog kurikuluma, izmjena Udžbeničkog standarda ili drugih bitnih sadržajnih promjena nužne izmjene i/ili dopune udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. Udžbenik i pripadajuća dopunska nastavna sredstva se tada, uz suglasnost Ministarstva, mogu izmijeniti i/ili dopuniti i prije isteka roka uporabe u školama (najmanje četverogodišnjeg).

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.3.4. „Medusobni odnosi roditelja i radnika odgojno-obrazovnih ustanova“ (str. 58) navedeno je: „Usljed nedorečenosti i manjkavosti propisa o udrugama koji se tiču nadzora i kontrole nad djelatnostima i uslugama koje udruge pružaju djeci i čiji su korisnici djeca, držimo da je kod angažmana udruga unutar sustava odgoja i obrazovanja potreban poseban oprez. Na početku školske godine MZO-u smo preporučili da čelnici vrtića i škola zatraže posebno uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije za sve vanjske suradnike koje angažiraju kroz proces odgoja i obrazovanja i koje dolaze u doticaj s djecom.“

S obzirom na navedeno, Vlada Republike Hrvatske napominje kako Ministarstvo znanosti i obrazovanja prilikom prijave na Natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih inzistira na obveznom dostavljanju uvjerenja o nekažnjavanju (koja nisu starija od 60 dana) za odgovorne osobe u udruzi koje imaju ovlast s Ministarstvom znanosti i obrazovanja potpisati ugovor o financijskoj potpori te za voditelja projekta. Također, ukoliko se projekt udruge nađe na privremenom popisu za financiranje, udruga je dužna dostaviti uvjerenja o nekažnjavanju za sve izvoditelje na projektu koji su u sklopu projekta uključeni u izravan rad s djecom i mladima.

Nadalje, vezano uz problematiku suradnje roditelja i djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova, Vlada Republike Hrvatske ističe da je člankom 12. Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnim i srednjim školama (Narodne novine, broj 112/10) propisano da je nastavnik svakog nastavnoga predmeta na početku i tijekom školske godine dužan upoznati učenike, razrednika te pedagoga, psihologa i stručnjaka edukacijsko rehabilitacijskog profila s elementima ocjenjivanja, kao i s načinima i postupcima vrednovanja. Također, člankom 13. Pravilnika propisano je i da učenik ima pravo znati elemente ocjenjivanja, kao i načine i postupke vrednovanja od svakoga nastavnika za svaki nastavni predmet. Elemente ocjenjivanja određenoga nastavnoga predmeta te načine i

postupke vrednovanja izrađuje nastavnik određenoga nastavnoga predmeta s nastavnicima istoga nastavnoga predmeta, odnosno odgojno-obrazovnoga područja na lokalnoj, regionalnoj, odnosno nacionalnoj razini. To znači da se u sklopu aktiva Županijskog stručnog vijeća te aktiva stručnih vijeća unutar školske ustanove određuju zajednički kriteriji i elementi ocjenjivanja iz određenog nastavnog predmeta. Člankom 15. Pravilnika propisano je da je razrednik dužan dogovoriti informativni razgovor s predmetnim nastavnikom kada to roditelj zahtijeva. Također, člankom 16. Pravilnika propisano je da je ravnatelj dužan razmotriti svaku pisanu predstavku roditelja ili vijeća roditelja koja se odnosi na načine i postupke vrednovanja učenika i pisano odgovoriti najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimanja predstavke

U dijelu Izvješća pod točkom 2.4 „Zdravstvena prava“ Vlada Republike Hrvatske ističe da je netočan navod da dječja psihijatrija nije prepoznata kao samostalna djelatnost u zdravstvenom sustavu. Naime, dječja i adolescentna psihijatrija samostalna je djelatnost u zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske što se može potkrijepiti sljedećim činjenicama: 2011. godine uvedena je samostalna specijalizacija iz dječje i adolescentne psihijatrije, dok istovremeno postoji i uža specijalizacija iz dječje i adolescentne psihijatrije namijenjena specijalistima psihijatrije. Ministarstvo zdravstva donosi godišnje planove specijalizacija i užih specijalizacija u kojem posebnu pozornost posvećuje djelatnosti dječje i adolescentne psihijatrije (svi zahtjevi su do sada pozitivno riješeni). Međutim, Ministarstvo zdravstva kao tijelo državne uprave ne može utjecati na interes liječnika da se bave djelatnošću dječje i adolescentne psihijatrije već je isto u domeni stručnih društava za navedenu specijalnost. Zakonom o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (Narodne novine, broj 76/14) propisano je da je dijete s duševnim smetnjama kojem je potrebno liječenje u psihijatrijskoj ustanovi potrebno smjestiti i liječiti odvojeno od punoljetnih osoba te i u tom smislu dječja i adolescentna psihijatrija predstavlja samostalnu djelatnost (npr. Zavod za dječju i adolescentnu psihijatriju Kliničkog bolničkog centra Osijek).

Nadalje, navodi se nedostatak resursa za liječenje djece u Dalmaciji. Vlada Republike Hrvatske ističe da Klinički bolnički centar Split ima tri liječnika koji su na specijalističkom usavršavanju iz dječje i adolescentne psihijatrije te će se po završetku njihove specijalizacije steći uvjeti za osnivanje odjela za dječju i adolescentnu psihijatriju u navedenoj bolnici. Osim navedenoga, Klinički bolnički centar Split kontinuirano pruža ambulantne usluge dječjeg psihijatra i psihologa za djecu i mlade iz gravitirajućeg područja.

Također, u Izvješću je navedeno da se pravobraniteljica za djecu u komunikaciji s Ministarstvom zdravstva zalaže za osnivanje Fonda za inovativne terapije/lijekove koji bi se trebao financirati iz državnog proračuna. Međutim, u Republici Hrvatskoj od 2005. godine na potrebe liječenja pacijenata novim, inovativnim i u pravilu iznimno skupim lijekovima postoji Fond za posebno skupe lijekove. U samom početku iz Fonda su se financirali samo lijekovi za enzimske bolesti. Danas se na Popisu posebno skupih lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje nalaze lijekovi za dugotrajno enzimsko liječenje nasljednih metaboličkih bolesti, lijekovi za liječenje hemofilije, urođenog nedostatka hormona rasta, nekih hematoloških, malignih, kroničnih autoimunih bolesti i hepatitisa C. U razdoblju od 2005. do 2016. godine Fond je višestruko povećan, te je u 2016. godini iznosio preko 800 milijuna kuna. Za 2018. godinu predviđen je iznos od preko 1,1 milijardi kuna za liječenje rijetkih i teških bolesti inovativnim lijekovima. U cilju omogućavanja dostupnosti posebno skupih lijekova za što veći broj bolesnika, bez ugrožavanja financijske održivosti zdravstvenog sustava, Vlada Republike Hrvatske je 21. prosinca 2017. godine donijela Zaključak kojim je prihvatila inicijativu Ministarstva zdravstva o pokretanju aktivnosti u vezi s prikupljanjem financijskih sredstava namijenjenih nabavi lijekova za liječenje rijetkih i/ili

teških bolesti. Sukladno praksi u drugim europskim državama namjeravalo se osigurati samo još jedan pomoćni način prikupljanja sredstava za ovaj i druge iznimno skupe lijekove koji su tek registrirani i nedostupni na listi lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Navedeni račun nipošto nije glavni izvor financiranja liječenja posebno skupim lijekovima te ga ne treba miješati s Fondom za posebno skupe lijekove koji postoji od 2005. godine i koji se u cijelosti financira iz državnog proračuna. Unatoč stalno rastućim troškovima, stalno se iznalaze nova rješenja kako bi se osigurala kontinuirana opskrba posebno skupim lijekovima bolesnicima kojima su potrebni.

Također, navodi se kako bi odluku o liječenju određenim inovativnim lijekom trebala donositi neovisna stručna povjerenstva u kojima bi se nalazili vrhunski stručnjaci za liječenje određene bolesti. Vlada Republike Hrvatska ističe da je već imenovano Povjerenstvo čiji je zadatak evaluirati bolesnike s dijagnozom spinalne mišićne atrofije i stručno-medicinski procijeniti opravdanost primjene lijeka nusinersen za svakog pojedinog bolesnika. Povjerenstvo čine vodeći eminentni liječnici Republike Hrvatske u području liječenja neuromuskularnih i genetskih bolesti te posebice liječenja spinalne mišićne atrofije u djece. Nastavno na navedeno, Vlada Republike Hrvatske pokazala je senzibiliziranost i u odnosu prema djeci oboljeloj od još jedne rijetke i teške bolesti, neuroblastoma. Temeljem preporuke Ministarstva zdravstva, Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje imenovalo je posebno stručno Povjerenstvo sastavljeno od eminentnih stručnjaka onkologa koji se bave liječenjem solidnih tumora, a koje ocjenjuje stručno-medicinsku opravdanost primjene lijeka dinutuksimab beta u svakog pojedinog bolesnika. Za oba ova lijeka koji nisu uvršteni u liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, sukladno stručnim mišljenjima navedenih povjerenstava omogućeno je liječenje pacijenata u potpunosti na trošak državnog proračuna.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.4. „Zdravstvena prava“ te točkom 5.4. „Zdravlje“, a vezano za lijek Spinraza, Vlada Republike Hrvatske ističe da je nositelj odobrenja predao zahtjev za stavljanje lijeka na liste lijekova Zavoda za zdravstveno osiguranje te da je redoviti postupak, sukladno važećem Pravilniku o mjerilima za stavljanje lijekova na osnovnu i dopunsku listu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u tijeku. Dok lijek nije stavljen na važeću listu lijekova Zavoda, nemoguće je komentirati način ostvarivanja prava.

Nadalje, u dijelu Izvješća pod točkom 2.5 „Socijalna i ekonomska prava“, podtočkom 2.5.1. „Socijalna prava“ vezano uz navod da nije pokrenut postupak izmjena i dopuna odredbi Zakona o socijalnoj skrbi koje se odnose na ostvarivanje prava na status roditelja njegovatelja nakon smrti djeteta, kao i navode u točki 6.7 „Socijalna skrb“ da nisu usvojeni prijedlozi pravobraniteljice za djecu vezani uz ostvarivanje prava na status roditelja njegovatelja, Vlada Republike Hrvatske ističe kako predmetni prijedlozi nisu bili predmet predloženih izmjena i dopuna Zakona te će se uzeti u razmatranje prilikom izrade novog Zakona o socijalnoj skrbi, kao i prilikom izrade drugih propisa iz nadležnosti Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kojima se uređuju prava osoba s invaliditetom. Također, Vlada Republike Hrvatske napominje kako se kontinuirano prati i analizira učinak Zakona o socijalnoj skrbi te se, svjesno potrebe za cjelovitim unaprjeđenjem istog, pokrenuo postupak za izradu novog Zakona o socijalnoj skrbi. U svrhu izrade Zakona, pri Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, osnovana je Radna skupina za izradu Nacrta prijedloga zakona o socijalnoj skrbi, a njegovo donošenje planirano je u 2019. godini.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.6 „Kulturna prava, slobodno vrijeme i sport“ u kojem se navodi problem prenamjene školskih dvorišta i/ili prostora u blizini škola, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Središnji državni ured za šport upoznat s nekolicinom takvih slučajeva te je više puta davao podršku da navedeni prostori zadrže športsko-rekreativnu funkciju. Međutim, kada je riječ o prostoru koji nije javna športska građevina Središnji državni ured za šport nema ovlast postupanja. Vezano uz navođenje činjenice kako šport, športske aktivnosti, i športski sadržaji nisu jednako dostupni svoj djeci, Vlada Republike Hrvatske ističe da Središnji državni ured za šport nastoji kroz natječaj za sufinanciranje športskih programa poticanja lokalnog športa i športskih natjecanja omogućiti što većem broju djece, mladih i ostalim članovima društva svakodnevno bavljenje organiziranom tjelesnom aktivnošću koja će pridonijeti očuvanju i unaprjeđenju psihofizičkih sposobnosti i zdravlja kroz stvaranje uvjeta za bavljenje športom na cjelokupnom području Republike Hrvatske. Također, Središnji državni ured za šport tijekom 2018. godine planira kroz sredstva iz EU fondova pružiti potporu za socijalno uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti i osoba s invaliditetom u zajednicu kroz šport.

Vezano uz dio u kojem se navodi kako sustav još uvijek ne potiče djecu koja nisu posebno talentirana za sport i djecu s teškoćama u razvoju na uključivanje u sportske aktivnosti, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je i Središnji državni ured za šport prepoznao glavnu problematiku s kojima se suočavaju djeca koja se bave športom bilo, kao natjecatelji ili kako rekreativci, a posebno u odnosu na zdravstveni status te je sukladno tome u predloženi Nacrt nacionalnog programa športa ugrađen niz mjera i aktivnosti za poboljšanje trenutnog stanja. Tako su, između ostalog, u navedeni dokument ugrađene mjere i aktivnosti koje se odnose na unaprjeđenje sustava rada školskih športskih društava sukladno potrebama i interesima učenika, uključivanje učenika koji ne sudjeluju u natjecanjima u aktivnosti školskih športskih društava, integriranje osoba s invaliditetom u sustav školskog športa povećavanjem broja športskih programa za osobe s invaliditetom, integriranje učenika s teškoćama i zdravstvenim smetnjama u nastavu tjelesne i zdravstvene kulture kao i kontinuirano provođenje edukativnih kampanja o korisnosti tjelesnog vježbanja za zdravlje.

Vezano uz tvrdnju kako status djece športaša nije odgovarajuće reguliran i nisu propisani učinkoviti i ujednačeni mehanizmi i njihove zaštite te pritužbe na poteškoće u slučajevima prelaska djece iz kluba u klub, Vlada Republike Hrvatske ističe kako su Nacionalni športski savezi dužni poštovati zakonodavstvo Republike Hrvatske, uključujući sklapanje ugovora s maloljetnicima. Tijekom pripreme ranije spomenutog zakonodavnog prijedloga vodilo se računa o važnosti definiranja ništetnom svake odredbe propisa nacionalnog športskog saveza kojom se športašu, bez obzira na dob, nameće obveza prihvaćanja ponude na zaključenje ugovora ili prijetnja suspenzijom u slučaju neprihvatanja te ponude, uključujući i sve odredbe iz ugovora gdje se jedna strana stavlja u povoljniji položaj, kao i sve ugovorne odredbe kojima se prilikom prelaska športaša amatera iz jednog kluba u drugi traži isplata naknade za prijelaz.

Također, u pogledu zdravstvene zaštite djece športaša, Vlada Republike Hrvatska je svjesna kako trenutačno zakonsko rješenje i njegova provedba stvaraju određene probleme u provedbi i dostupnosti zdravstvenih pregleda, kao i problema nedostatka liječnika odgovarajuće specijalnosti po regijama. Kroz ranije spomenuti novi zakonodavni prijedlog nastoji se osigurati obveza utvrđivanja zdravstvene sposobnosti i za športsku pripremu, a ne samo za natjecanja te sustav utvrđivanja zdravstvene sposobnosti športaša prilagoditi realnosti različitih športova i športskih grana te učiniti dostupnijim športašima svih dobnih kategorija.

U dijelu teksta Izvješća u kojem se ističe kako se zbog nepostojanja sustava licenciranja trenera i drugih osoba koje rade s djecom događa da s djecom ponekad rade osobe koje nemaju nikakvih posebnih predznanja ili kompetencija za rad s djecom što posljedično dovodi i do povreda dječjih prava, Vlada Republike Hrvatske nije suglasna s navedenim zaključkom. Naime, Zakon o sportu (Narodne novine, br. 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16) članci 9. i 10. propisuju da stručne poslove u športu mogu obavljati isključivo osobe koje imaju završeno formalno obrazovanje na Kineziološkom fakultetu ili pri ustanovama za obrazovanje odraslih na temelju rješenja izdanog od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja, iz čega proizlazi kako je netočan navod da treneri moraju biti licencirani kako bi imali predznanje ili kompetencije za rad s djecom. Navedeno ne proizlazi iz sustava licenciranja nego iz formalnih programa kojima se stječe stručna kvalifikacija odnosno položenim ispitima kao što su metodika treninga, pedagogija, sociologija, didaktika i sl.

U dijelu Izvješća pod istom točkom 2.6 „Kulturna prava, slobodno vrijeme i sport“, podtočkom 2.8.4. „Štetni i ugrožavajući utjecaji iz okoliša i ostalo“ (str. 105) koje se odnosi na onečišćenje zraka, Vlada Republike Hrvatske smatra kako tekst izvješća nije prikladan obzirom se temelji na medijskim izjavama. Naime, u tekstu je navedeno dosta nepotpunih podataka koji nisu u skladu sa službenim podacima i informacijama te Vlada Republike Hrvatske predlaže da se isti izrađuje na temelju službenih podataka tijela državne uprave i jedinica lokalne samouprave, nadležnih stručnih institucija koje se bave onečišćenjem i kvalitetom zraka.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.7. „Pravosudno zaštitna prava“ na stranici 98., u okviru podtočke 2.7.2. „Zaštita prava djece u sukobu sa zakonom“ u odnosu na navode Pravobraniteljice koja navodi da se izrečene posebne obveze ponekad otežano i dugo izvršavaju zbog nedostatnih kapaciteta i uvjeta, čije osiguravanje je u nadležnosti socijalne skrbi, Vlada Republike Hrvatske ističe da je izvršavanje posebnih obveza u pojedinim slučajevima otežano i zbog uključenosti različitih dionika, kao npr. samog maloljetnika, oštećenika i drugih suradnika u izvršavanju posebne obveze.

U dijelu Izvješća pod poglavljem 4 „Izdvojena područja zaštite prava djece“ (str. 115, 116 i 117) te točkom 5.1. „Obrazovanje“ (str.140), vezano za problematiku ostvarivanja i zaštite prava djece pripadnika nacionalnih manjina, Vlada Republike Hrvatske napominje kako Ministarstvo znanosti i obrazovanja kontinuirano radi s ciljem poboljšanja odgojno-obrazovnog sustava te osiguravanja dodatnog oblika podrške djeci pripadnicima nacionalnih manjina.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe da je svjesna potrebe osiguravanja i provođenja kvalitetnoga i inkluzivnoga obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te kontinuirano ulaže napore u ostvarivanje tog cilja, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost svih resursa i angažman svih dionika koji je nužno potreban za ostvarivanje postavljenih ciljeva. Mjere koje su se provodile temeljem Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013. – 2015. godine relevantne su i održive te će se provoditi i u budućnosti te su predložene i u novom Nacrtu akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2018.-2020. godine.

Slijedom navedenoga, za djecu pripadnike romske nacionalne manjine i dalje se osigurava uključivanje u programe predškolskog odgoja. Ako u pojedinoj sredini ne postoji mogućnost uključivanja u integrirane uvjete predškolskog odgoja u redovitoj predškolskoj ustanovi, osigurava se program predškole tj. program pripreme za polazak u osnovnu školu koji se najčešće ostvaruje u osnovnim školama, a dijelom i u predškolskim ustanovama. Program predškole tj. program pripreme za osnovnu školu pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju predškolske dobi, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja te kao priprema za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. U odnosu na opravdanost programa predškole za stjecanje jezičnih kompetencija opće je poznato da sve novije teorije obrazovanja upućuju na to da je izuzetno važno što ranije uključivanje sve djece u programe predškolskog odgoja da bi se postiglo što uspješnije obrazovanje tijekom osnovne škole i kasnije. To se osobito odnosi na romsku nacionalnu manjinu koja živi u socijalno otežanim uvjetima te stoga djeca pripadnici romske nacionalne manjine ne mogu imati jednako polazište kao djeca koja žive u socijalno naprednijim uvjetima života. Zato djecu pripadnike romske nacionalne manjine treba uključivati u rani predškolski odgoj što je moguće ranije kako bi se premostio jaz između njihovih socijalnih uvjeta života i očekivane uspješnosti tijekom obrazovanja.

Temeljem uočenih nedostataka te ranijih preporuka, Ministarstvo znanosti i obrazovanja u travnju 2018. godine objavilo je Poziv na dostavu projektnih prijedloga Programska, stručna i financijska potpora obrazovanju djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine, u vrijednosti od 15.300.000,00 kuna za jednogodišnju provedbu. Cilj Poziva je pružiti potporu uključivanju djece/učenika pripadnika romske nacionalne manjine u odgojno-obrazovni sustav kako bi se osigurali uvjeti za poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća i uspješniju socijalizaciju. Provedbom različitih aktivnosti kojima će se uključiti veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine u kvalitetne programe produženog boravka u školi te organiziranjem prijevoza djece pripadnika romske nacionalne manjine od kuće do vrtića/škola koje provode programe predškole osigurat će se uvjeti za poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća i uspješniju socijalizaciju. Uključivanje djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine u programe produženog boravka i programe predškole ključ je za prekidanje međugeneracijskog kruga društvene isključenosti i najbolje sredstvo za preveniranje nepovoljnog položaja djece Roma na samom početku osnovnoškolskog obrazovanja. Glavne predviđene aktivnosti su produženi boravak za učenike pripadnike romske nacionalne manjine i osiguravanje prijevoza djece pripadnika romske nacionalne manjine od kuće do vrtića/škola koje provode programe predškole i integrirane programe predškolskog odgoja uz podršku i nadzor odraslih. Pored navedenih aktivnosti planirano je financiranje i sljedećih mogućih/dodatnih aktivnosti: organiziranje dodatne nastave, dopunske nastave i izvannastavnih aktivnosti, organiziranje ljetnih kampova i/ili izvanškolskih aktivnosti usmjerenih na društvenu integraciju učenika romske nacionalnosti, stručno usavršavanje odgojitelja, učitelja/nastavnika i stručnih suradnika s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine, nabava opreme i didaktičkih sredstava te aktivnosti koje djeci pripadnika romske nacionalne manjine pružaju dodatnu potporu u učenju hrvatskoga jezika te poboljšavanju komunikacijskih i socijalnih vještina.

U dijelu Izvješća pod točkom 4.3 „Prava djece čiji su roditelji u zatvoru“, vezano uz preporuku da bi ubuduće bilo potrebno unaprijediti prikupljanje podataka o djeci zatvorenika na način da se prikupljaju podaci o dobi i spolu djece, kao i podaci o djeci i posjetima roditeljima istražnim zatvorenicima i kažnjenicima, Vlada Republike Hrvatska obavještava da je u tijeku projekt Razvoj jedinstvenog IT sustava za zatvorsku administraciju („ZPIS“) kojim bi se u zatvorskom sustavu uvelo elektronsko vođenje podataka vezanih za izvršavanje kazne zatvora, mjere istražnog zatvora i izvršavanje prekršajne kazne zatvora. Implementacijom projekta informatizacije poslovnih procesa (pilot faza se očekuje tijekom kolovoza 2018. godine) uvelike bi se unaprijedilo prikupljanje, ali i smanjilo vrijeme obrade podataka koje je sada otežano zbog široke distribucije zatvorskih jedinica u cijeloj Republici Hrvatskoj.

Vežano uz preporuku da bi svoj djeci (do 18 godina starosti) bilo potrebno omogućiti viđanje roditelja prilikom posjeta bez fizičkih prepreka, Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju će ponoviti naputak svim zatvorima prema kojem je potrebno svoj djeci omogućiti jednake uvjete posjeta roditeljima u zatvoru kako djeca u dobi od 14 do 18 godina ne bi roditelje vidala preko fizičke prepreke.

Vežano uz preporuku da se izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora uklone nejednakosti djece kod nemogućnosti da dojenčad i mala djeca rođena prije upućivanja majke na izvršavanje kazne budu zajedno s majkom upućena u kaznionice, Vlada Republike Hrvatska obavještava da će Ministarstvo pravosuđa prilikom rada na izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora razmotriti ovu sugestiju kako bi se utvrdila mogućnost zajedničkog boravka majke i malog djeteta tamo gdje je to u najboljem djetetovom interesu.

U dijelu Izvješća pod točkom 4.5. „Djeca u pokretu“ Vlada Republike Hrvatska se slaže s navodom iz Izvješća kako su djeca u migracijama, osobito ona koja putuju sama bez pratnje roditelja ili bliskih članova obitelji posebno ranjiva skupina. Iz navedenog razloga, postupci odobrenja međunarodne zaštite u kojima sudjeluje navedena kategorija tražitelja, tretiraju se kao prioritetni, s posebnim procesnim jamstvima. Vežano uz navod iz Izvješća da je u 2017. godini međunarodna zaštita odobrena samo za šestoro djece bez pratnje, Vlada Republike Hrvatske smatra bitnim istaknuti da je u periodu na koje se odnosi Izvješće, ukupno za 75 djece u pratnji ili bez pratnje odobrena međunarodna zaštita što predstavlja 35,54% svih odobrenih međunarodnih zaštita u 2017. godini. Također, Vlada Republike Hrvatske ističe da je podnesen 261 zahtjev za međunarodnom zaštitom koji se odnosio na djecu bez pratnje, od čega je čak 248 pokrenutih postupaka obustavljeno temeljem članka 39. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Narodne novine, br. 70/15 i 127/17), odnosno jer su djeca bez pratnje napustili domove gdje su bili smješteni ili Prihvatilište za tražitelje azila prije podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili nakon podnošenja zahtjeva te vjerojatno napustili i teritorij Republike Hrvatske. Isto je razlog malog broja odobrenih međunarodnih zaštita za djecu bez pratnje.

Nadalje, u Izvješću se navodi: „Ono što nas posebno zabrinjava, a na što ukazuju i civilne udruge i mediji, jest sumnja da se djeci koja pokušavaju nelegalno ući u Hrvatsku onemogućuje pristup teritoriju ili ih se nakon što su ušli u zemlju vraća, a da se pritom ni ne pokuša ispitati u kakvoj se zaista nevolji nalaze i trebaju li pomoć. Potaknuti zabrinjavajućim vijestima iz medija o navodnim neprimjerenim postupcima hrvatske policije prema djeci nezakonitim migrantima u pokušaju sprečavanja njihovog ulaska i zadržavanja na

hrvatskom teritoriju, obratili smo se MUP-u. Zatražili smo da se žurno ispituju navodi u Izvještaju o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz RH, koji su u siječnju 2017. objavile udruge Are You Syrious? i Inicijativa Dobrodošli!, o potajnim protuzakonitim protjerivanjima te navodnom onemogućavanju traženja međunarodne zaštite. Tražili smo da se provede kontrola postupanja hrvatskih policajaca prema djeci migrantima u nezakonitom statusu. Slučaj smrtnoga stradanja afganistanske djevojčice pod naletom vlaka, zbog navodnog nasilnog vraćanja u Srbiju od strane hrvatske policije, dodatno je pojačao našu zabrinutost. MUP kategorički odbacuje tvrdnje o sprečavanju ulaska djece nezakonitih migranata u Hrvatsku, iako se službene brojke MUP-a o 846 djece zatečene u nezakonitom prelasku granice ne podudaraju s brojem djece evidentirane od strane socijalne službe, a kojih je bilo 334. S obzirom na to da je Protokolom propisana obveza obavještanja socijalne službe o svakom postupanju prema djetetu bez pratnje te bi brojčani podaci MUP-a i CZSS-a trebali biti podudarni, ova diskrepancija dodatno pojačava našu zabrinutost.“. Vlada Republike Hrvatska opetovano demantira prethodne navode i napominje da prilikom postupanja prema migrantima, policija poštuje njihova temeljna prava i dostojanstvo te im omogućuje pristup sustavu međunarodne zaštite ukoliko im je takva potrebna, sukladno općim dokumentima o ljudskim pravima, EU acquisu i nacionalnom zakonodavstvu.

Vezano za brojčane podatke o broju zatečenih maloljetnika, Vlada Republike Hrvatske napominje da se podatak Ministarstva unutarnjih poslova (846) odnosi na maloljetnike u pratnji i bez pratnje, a podatak Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (334) odnosi se samo na maloljetnike bez pratnje. Također, podatak Ministarstva unutarnjih poslova (846) odnosi se na broj zatjecanja maloljetnika u pratnji i bez pratnje u nezakonitom prelasku državne granice, a podatak Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku odnosi se na broj osoba. Imajući na umu da maloljetni migranti (u pratnji i bez pratnje) nakon nezakonitog ulaska i smještaja u domove za djecu, u velikom broju slučajeva pokušavaju nezakonito izaći iz Republike Hrvatske, a to može biti i po nekoliko puta, jasno je da je broj zatjecanja u nezakonitom prelasku maloljetnika u pratnji i bez pratnje veći od broja maloljetnih osoba koje su (jednom) smještene u dom za djecu. U svakom slučaju, kada zatekne maloljetnika bez pratnje policija uvijek obavještava nadležni centar za socijalnu skrb, radi imenovanja skrbnika i smještaja u dom za djecu ili radi vraćanja odbjelog maloljetnika u dom za djecu.

U dijelu Izvješća pod točkom 5.2 „Ranjive skupine“, podnaslovom „Zaštita prava i interesa djece s problemima u ponašanju“ (str. 147), vezano uz preporuku o osnivanju radnog tijela Vijeća za djecu - Povjerenstva za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih, Vlada Republike Hrvatske napominje kako je člankom VI. stavkom 2. Odluke o osnivanju Vijeća za djecu (Narodne novine, broj 105/17) propisano kako se u okviru Vijeća mogu osnivati povremena radna tijela radi izvršavanja određenih poslova i zadataka iz djelokruga Vijeća, čiji članovi mogu biti i stručnjaci koji nisu članovi Vijeća. Navedena odredba omogućuje, po potrebi, i osnivanje povremenog radnog tijela usmjerenog prevenciji poremećaja u ponašanju djece i mladih.

U dijelu Izvješća pod točkom 5.3 „Pravosuđe“, vezano uz preporuku da se postojeći uvjeti izvršenja mjere istražnoga zatvora za maloljetnike usklade sa standardima propisanim međunarodnim dokumentima i nacionalnim propisima kao i da se, sukladno odredbama Zakona o sudovima za mladež, osnuju zatvorene zavodske ustanove za izvršavanje mjere istražnoga zatvora za maloljetnike, Vlada Republike Hrvatske navodi da se prema podacima Ministarstva pravosuđa broj maloljetnika koji se nalaze u istražnom zatvoru tijekom posljednjih nekoliko godina konstantno kretao od trideset do četrdeset maloljetnika

godišnje, pri čemu su najčešće boravili u Zatvoru u Zagrebu i Zatvoru u Osijeku. U ostalim zatvorima taj broj je bio znatno manji (dva do tri maloljetnika). Unatoč činjenici djelomične povremene prenapučenosti nekih zatvora, maloljetnicima se osiguravaju uvjeti propisani Odlukom ministra pravosuđa, od 22. svibnja 2013. godine, kojom se vodilo računa da se uvjeti izvršavanja istražnog zatvora za maloljetnike na najbolji mogući način usklade s Konvencijom o pravima djeteta i ostalim međunarodnim dokumentima koji propisuju postupanja u slučajevima lišavanja slobode maloljetnika koji su u sukobu sa zakonom. Uprava za zatvorski sustav i probaciju će i nadalje inzistirati na dosljednoj primjeni navedene Odluke u svim zatvorima u kojima će se do osnivanja zatvorenih zavodskih ustanova izvršavati mjera istražnog zatvora određena maloljetniku. Također, u nadolazećem razdoblju posvetit će se dodatna pažnja postupanju prema maloljetnicima te oplemenjivanju, uređenju i prilagodbi ovih prostora koji su određeni za izvršavanje istražnog zatvora maloljetnika.

Pod istom točkom Izvješća, podnaslovom „Edukacija sudaca“ Vlada Republike Hrvatske ističe da stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika provodi Pravosudna akademija.

U dijelu Izvješća pod točkom 6.1 „Strateški dokumenti“, podnaslovom „Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za prava djece u Republici Hrvatskoj za 2017.“ (str. 155), navod kako u dokumentu nisu planirane aktivnosti svih nositelja navedenih u Nacionalnoj strategiji za prava djece te da u nekim područjima nisu navedene planirane aktivnosti nijednog nadležnog tijela državne uprave, Vlada Republike Hrvatske navodi sljedeće: navedeni Akcijski plan je izrađen temeljem dostavljenih podataka nadležnih tijela (nositelja mjera) za jednogodišnje razdoblje (za 2017. godinu) te će se preostale aktivnosti ugraditi u akcijski plan za naredno razdoblje. Stoga je i u uvodu predmetnog dokumenta navedeno „Mjere čije provođenje nije predviđeno u 2017. godini nisu navedene u Akcijskom planu te se u dokumentu navode aktivnosti onih nositelja mjera koji su dostavili podatke za izradu Akcijskog plana za 2017. godinu. Preostale aktivnosti implementirat će se u Akcijskom planu za naredno razdoblje.“

U dijelu Izvješća pod točkom 6.8 „Imovinska prava“ konstatira se kako su tijekom 2017. godine donesene izmjene i dopune Ovršnog zakona, ali smatra kako postoji prostor za daljnje poboljšanje odredbi Ovršnog zakona pa predlaže Ministarstvu pravosuđa, da izmjenama Ovršnog zakona propiše:

- iznimku od pravila da troškove postupka u vezi s određivanjem i provedbom ovrhe i osiguranja prethodno snosi ovrhovoditelj, odnosno predlagatelj osiguranja, i to u slučajevima kada je ovrhovoditelj dijete, u postupcima radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanja djeteta
- skraćivanje rokova zaplijenjenog iznosa na račun ovrhovoditelja mlđb. ovrhovoditelja
- prioritet u naplati uzdržavanja i razmjernog namirenja
- isključenje od izuzeća od ovrhe za pojedina primanja roditelja, izuzeće od ovrhe obiteljske mirovine djeteta
- uvođenje sankcija zbog neuplaćivanja na poseban račun.

U odnosu na navedeno, Vlada Republike Hrvatske navodi:

Ministarstvo pravosuđa pisanim je putem zaprimilo inicijativu pravobraniteljice za djecu za dopunu odredbi Ovršnog zakona te se svojim dopisom od 13. ožujka 2018. godine očitovao na iznesene prijedloge i sugestije na način da je pravobraniteljica za djecu obaviještena o tome da je Ministarstvo pravosuđa pripreme za izmjenu sada važećeg zakonskog okvira kojim se uređuje ovršni postupak započelo u rujnu 2017. godine, a u studenome 2017. godine je osnovana Radna skupina za izradu novog Ovršnog zakona čiji je cilj izrada Nacrta prijedloga Ovršnog zakona. S obzirom na to da se predlaže donijeti novi Ovršni zakon, kojim će se revidirati sva postojeća zakonska rješenja, planirano je da se tijekom 2018. godine zainteresirana javnost upozna s prijedlozima mogućih novih rješenja, ali i da se uključi u postupak izrade Nacrta prijedloga zakona putem javnog savjetovanja i okruglih stolova.

Nacrt prijedloga novog Ovršnog zakona bit će usuglašen i s ostalim državnim tijelima, a kako se novi Ovršni zakon planira donijeti u redovnom postupku o njemu će se barem dvaput raspravljati na sjednicama Vlade Republike Hrvatske.

Osnovni ciljevi i zadatak Radne skupine jest izraditi Nacrt prijedloga Ovršnog zakona kojim će se, uvažavajući najviše europske standarde i postojeće vrijednosti hrvatskog pravnog sustava, a nastavno i sukladno usvojenim poboljšanjima ovršnog zakonskog okvira, urediti postupci prisilnog ostvarenja i osiguranja tražbina u skladu s općim ciljevima da se postupak provodi brzo, učinkovito i ekonomično te da se štiti dostojanstvo ovršenika i osigura da provedba za njega bude što manje nepovoljna. Od posebnih ciljeva pokušat će se urediti ulogu svih sudionika u postupku (suda, javnih bilježnika, Financijske agencije, poslodavaca) s ciljem pojednostavljenja postupka, njegove koncentracije, transparentnosti i jedinstvene strukture te smanjenja troškova postupka, urediti postupak ovrhe na temelju vjerodostojne isprave s ciljem da se odluka može izravno provesti u državama članicama Europske unije na temelju donesenih EU uredbi, cjelovito urediti postupak ovrhe radi ostvarenja novčane tražbine na novčanoj tražbini ovršenika, modernizirati postupak uvođenjem elektroničke komunikacije.

Ministarstvo pravosuđa je i tijekom ranijih izmjena i dopuna Ovršnog zakona posebnu brigu posvetilo zaštiti prava i dobrobiti djeteta, a što se posebno odražava u odredbama članaka 172., 173. i članka 197. stavka 2. Ovršnog zakona. Naime, smanjen je iznos koji se izuzima od ovrhe kada se ovrha provodi radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta te je omogućeno ishoditi sudsko rješenje o ovrsi na plaći za poslodavca koji plaću isplaćuje na račun kod banke, između ostaloga, i u slučaju kada je ovrha određena radi namirenja tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja.

Predmetno Izvješće obuhvaća mnoge aspekte sveobuhvatne zaštite prava djece, kao i kvalitetne prijedloge za poboljšanja sustava zaštite djece općenito. Međutim, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da je u Izvješću potrebno dodatno istaknuti aktivnosti koje su se provodile u području prava djece na zaštitu od zlouporabe droga i ovisnosti te u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga među djecom i mladima ističe sljedeće:

Putem nacionalne politike na području droga i ostalih ovisnosti, a u okviru zdravstvenog, socijalnog, odgojno-obrazovnog i represivnog sustava, provode se različiti programi koji su usmjereni sprječavanju zlouporabe droga i ovisnosti među djecom i mladima, smanjenju zdravstvenih i socijalnih rizika vezanih za zlouporabu droga te smanjenju dostupnosti droga. S tim u vezi, poduzimale su se različite mjere usmjerene na zaštitu djece i

mladih od zlouporabe droga i ovisnosti, sukladno Nacionalnoj strategiji suzbijanja zlouporabe droga 2012.-2017., Akcijskom planu suzbijanja zlouporabe droga 2014.-2017. te Nacionalnom programu prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno - obrazovnom sustavu te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi za razdoblje od 2015. do 2017. godine.

U koordinaciji Agencije za odgoj i obrazovanje od strane multidisciplinarnе Stručne radne skupine u kojoj su sudjelovali i djelatnici Ureda za suzbijanje zlouporabe droga, izrađeni su Minimalni standardi prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu te je u srpnju 2017. godine, Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo Odluku o primjeni Minimalnih standarda u odgojno-obrazovnim ustanovama. Osnovni cilj ovih standarda je osigurati dosljedno i kontinuirano provođenje programa prevencije ovisnosti u svim odgojno-obrazovnim ustanovama primjenjujući tri razine prevencije univerzalnu, selektivnu i indiciranu te strategije okruženja, kao i poboljšati kvalitetu, održivost i učinkovitost preventivnih intervencija koji se provode unutar odgojno-obrazovnog sustava prema preporukama utemeljenim na dokazima. S ciljem podizanja razine kvalitete prevencije ovisnosti u Republici Hrvatskoj te usklađenosti programa prevencije ovisnosti s „Europskim standardima kvalitete programa prevencije ovisnosti o drogama (EDPQS) tijekom 2016. i 2017. godine jedno od prioritetnih područja javnog natječaja u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga bili su i projekti udruga koji su usklađeni s navedenim standardima. Kako bi se osigurala implementacija tih standarda, Ured za suzbijanje zlouporabe droga je u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom organizirao nekoliko edukacija za predstavnike udruga te proveo istraživanje u okviru kojeg su procijenjene potrebe i resursi u procesu unaprjeđenja programa prevencije ovisnosti. Također, putem različitih edukacija, stručnih skupova i promotivnih događanja potiče se provedba kvalitetnih, inovativnih i dokazano učinkovitih programa prevencije ovisnosti na svim razinama: univerzalnoj, selektivnoj i indiciranoj kao i strategija okruženja.

Usporedno s razvijanjem preventivnih programa razvijaju se i programi za liječenje i odvikavanje od ovisnosti. U širokom spektru i rasponu aktivnosti i mjera djelatnosti socijalne skrbi značajno mjesto zauzima prevencija svih neprihvatljivih oblika ponašanja, pa tako i zlouporabe sredstava ovisnosti. U suzbijanju problema zlouporabe sredstava ovisnosti, uloga i mjesto socijalne skrbi ogleda se kroz selektivnu i indiciranu prevenciju te tretman. Prevencija se provodi kroz rad s tzv. rizičnim obiteljima, rad s djecom koja manifestiraju neke oblike poremećaja ponašanja, suradnju s predškolskim i školskim ustanovama, suradnju sa zdravstvenim i pravosudnim ustanovama, sudovima, udrugama i dr. Uloga i mjesto djelatnosti socijalne skrbi u tretmanu ogleda se kroz: izradu programa tretmana za djecu i mladež koja su već došla u doticaj sa sredstvima ovisnosti, organizaciju prikladne pomoći i zaštitu djece čiji su roditelji ovisnici.

Tretman maloljetnih konzumenata droga i maloljetnih ovisnika o drogama u Republici Hrvatskoj provodi se u Službama za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti pri županijskim zavodima za javno zdravstvo, koje surađuju sa centrima za socijalnu skrb. Iako se iznimno tretman djece i maloljetnika s problemom ovisnosti provodi i u bolničkoj ustanovi, u Psihijatrijskoj bolnici za djecu i mladež (Kukuljevićeva, Zagreb), ograničavajući faktor predstavlja nepostojanje posebnog programa za maloljetne ovisnike.

Stoga je u koordinaciji Ureda za suzbijanje zlouporabe droga nastavljen rad na projektu rezidencijalnog tretmana maloljetnika kod kojih postoji štetna uporaba sredstava ovisnosti. U okviru rada stručne radne skupine izrađen je stručni okvir s temeljnim

elementima tretmana u odnosu na vrstu ustanove, organizaciju, tretmanske faze, korisnike i zaposlenike te ispitane mogućnosti formalnopravnog, financijskog i organizacijskog okvira ove vrste rezidencijalnog tretmana. Ovakva vrsta rezidencijalnog tretmana na jednom mjestu pružala bi spektar intervencija i osigurala ravnopravan status stručnjaka mentalnog zdravlja svih područja/struka unutar ustanove (liječnici/psihijatri, psiholozi, socijalni pedagozi, socijalni radnici i drugi) sa svim svojim specifičnostima i kompetencijama u pružanju cjelovitog tretmana prema mladima s problemima ovisnosti.

Kroz Izvješće (str. 17, 22, 88, 90) proteže se ideja o potrebi osnivanja specijaliziranih obiteljskih sudova s organiziranim dežurstvom sudaca i ekipiranim stručnjacima koji će sucima pomoći u zaštiti prava i dobrobiti djece koja sudjeluju u postupcima, te koji bi u domeni obiteljskog sudovanja funkcionalno objedinjavali građanskopravne, prekršajne i kaznene postupke. Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da je postojećim zakonskim rješenjima, odnosno mogućnošću osnivanja obiteljskih odjela na općinskim sudovima ili određivanjem sudaca koji će postupati u obiteljskim predmetima te ograničavanjem broja županijskih sudova koji odlučuju o žalbama u ovoj vrsti predmeta, osigurana potrebna specijalizacija i bez osnivanja specijaliziranih obiteljskih sudova. Naime, sukladno odredbama Zakona o sudovima (Narodne novine, br. 28/13, 33/15, 82/15) u sudovima u kojima ima više sudaca pojedinaca koji odlučuju o stvarima iz jednog ili više srodnih pravnih područja, osnivaju se godišnjim rasporedom poslova odjeli u čiji sastav ulaze suci koji o tim stvarima odlučuju. Osnivanje odjela razrađeno je i Sudskim poslovníkom (Narodne novine, br. 37/14, 49/14, 08/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17 – ispravak, 34/17 i 57/17) kojim je ujedno propisano da je predsjednik suda dužan, ako nisu ispunjeni uvjeti za osnivanje sudskog odjela, godišnjim rasporedom poslova utvrditi suce koji će postupati u pojedinim vrstama predmeta, a posebice u radnim i obiteljskim predmetima. Također, u Zakonu o područjima i sjedištima sudova (Narodne novine, broj 128/14) u članku 4. stavku 2. propisana je nadležnost tri županijska suda za odlučivanje o žalbama protiv odluka svih općinskih sudova u obiteljskim predmetima (Županijski sud u Puli – Pola, Županijski sud u Splitu i Županijski sud u Zagrebu). Nadalje, u sklopu izmjena i dopuna Zakona o sudovima propisat će se obveza predsjednika suda da u sklopu poslova sudske uprave posebno skrbi o poštovanju prava i zaštiti djece u postupcima pred sudovima sukladno međunarodnim standardima. Također će se izmjenama i dopunama Sudskog poslovníka, uz važeće odredbe o osnivanju odjela unutar sudova, propisati mogućnost osnivanja odjela koji bi objedinjavali različite vrste predmeta u koje su uključena djeca te da će predsjednici sudova u organizaciji rada sudova osobito voditi računa o dobrobiti djeteta u postupcima pred sudom. Novelom Zakona o parničnom postupku uredit će se način saslušanja djeteta (propisat će se obveza audio-vizualnog snimanja ili saslušanja na daljinu).

Nadalje, u Izvješću (str. 17 i 152) se spominju uočeni problemi provođenja vještačenja djece u postupku razvoda braka na inicijativu i na trošak jednog roditelja, bez naloga suda i bez znanja drugog roditelja i centra za socijalnu skrb. Dalje se navodi da je Ministarstvu pravosuđa i Hrvatskom društvu sudskih vještaka i procjenitelja preporučeno da u okviru svoje nadležnosti razmotre mogućnost posebnog reguliranja načina provođenja psihološkog/psihijatrijskog vještačenja od strane sudskih vještaka u postupcima u kojima se donose odluke o roditeljskoj skrbi tako da provođenje vještačenja bude vezano isključivo uz zahtjev/nalog suda. S tim u vezi Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo pravosuđa nadležno za uređivanje statusnih pitanja vještaka, kao i za donošenje općih procesnih zakona (Zakon o parničnom postupku, Zakon o kaznenom postupku), dok je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku stručni nositelj izrade propisa iz područja obiteljskog prava. Sukladno odredbi članka 1. Obiteljskog zakona (Narodne

novine, broj 103/15), tim Zakonom se uređuju brak, izvanbračna zajednica žene i muškarca, odnosi roditelja i djece, mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, posvojenje, skrbništvo, uzdržavanje, obvezno savjetovanje i obiteljska medijacija te postupci u vezi s obiteljskim odnosima i skrbništvom.

U Izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2017. godinu, u dijelu 13 „Ustroj i financijsko poslovanje“, u točki 13.2. „Financijsko poslovanje“ navedeno je kako je proračun pravobranitelja za djecu u 2017. godini iznosio 4.861.190,00 kuna, a izvršen je s 4.668.826,45 kuna što predstavlja 96% planiranih rashoda. Planirani prihodi za financiranje rashoda poslovanja na aktivnosti A739000 Zaštita, praćenje i promicanje prava djece, izvršeni su u iznosu od 4.566.719,38 kuna (96,36%), a planirani prihodi za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine, K739001 Informatizacija ureda, izvršeni su u iznosu od 9.087,55 kuna (98,75%). Planirani prihodi za financiranje tekućeg projekta T739011 Stanje prava djece u Republici Hrvatskoj perspektiva, postignuća i izazovi Pravobranitelja za djecu (evaluacija i strategija) u 2017. godini izvršeni su u iznosu od 93.019,52 kuna (82,32%).

Uvidom u podatke sustava Državne riznice utvrđeno je da su financijski pokazatelji o planiranim i utrošenim sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu vezani uz sredstva za rad Pravobraniteljice, prikazani u predmetnom Izvješću u dijelu 13. Ustroj i financijsko poslovanje, 13.2. Financijsko poslovanje u skladu s podacima Ministarstva financija.

Međutim, ukazuje se kako je u navedenom dijelu Izvješća gdje se navodi kako su „planirani prihodi“ izvršeni u određenom iznosu, isto potrebno zamijeniti sa riječima „planirani rashodi“, s obzirom da se radi o izvršenju planiranih rashoda za predviđene aktivnosti Pravobranitelja za djecu.

Pravobraniteljica za djecu je uz Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2017. godinu dostavila i Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2017. godinu.

Člankom 12. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, br. 78/11, 106/12, 130/13, 19/15 i 119/15) propisano je da čelnici obveznika koji su izravno odgovorni Hrvatskome saboru dostavljaju navedenu dokumentaciju uz godišnje Izvješće o radu, radi provjere njihova sadržaja.

Na temelju Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, br. 139/10 i 19/14) i Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila uz Izvješće o radu za 2017. godinu dostavljene su dvije Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2017. godinu (obrazac Izjave 1a), odnosno dva popunjena Upitnika o fiskalnoj odgovornosti (u 2017. godini dužnost pravobraniteljice za djecu obnašale su dvije osobe: od 1. siječnja do 17. studenoga te od 17. studenoga do 31. prosinca 2017. godine).

Na temelju postupka samoprocjene sustava nisu utvrđene slabosti i nepravilnosti pa stoga nije postojala obveza sastavljanja Plana otklanjanja slabosti i nepravilnosti i Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima. Također, pravobraniteljica za djecu nije u obvezi sastaviti Mišljenje unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u 2017. godini jer nije obvezna imati ustrojenu unutarnju reviziju.

Vlada Republike Hrvatske napominje kako Ministarstvo financija prethodno navedeno mišljenje u vezi Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2017. godinu i pripadajućim Upitnicima o fiskalnoj odgovornosti daje isključivo temeljem dostavljene dokumentacije uz Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu. Vlada Republike Hrvatske ističe kako provjeru sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti i pripadajućeg Upitnika o fiskalnoj odgovornosti provodi Hrvatski sabor sukladno članku 12. stavku 3. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

Za svoje predstavnice koje će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočne na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Nadu Murganić, ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, te Mariju Pletikosu i Margaretu Mađerić, državne tajnice u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

